GAZETA KRAKOWSKA

Nro 50.

z KRAKOWA dnia 22 CZERWCA 1825 roku we SRODĘ.

Z Warszawy d. 14 Czerwca.

Seym Królestwa Polskiego na dniu wczorayszym ukończony został. Pośpieszamy nasamprzód z udzieleniem Mowy Nayiaśnieyszego Pana, mianey z Tronu do obu Izb połączonych.

MOWA
Nayiaśnieyszego
CESARZA i KRÓLA;
miana przy zamknięciu Seymu Królestwa Polskiego dnia 13 Czerwca 1825. w Warszawie.

Reprezentanci Królestwa Polskiego!

Trzecie Wasze zgromadzenie przyniosło skutki, których Wam dość powinszować nie potrafię. Naradzaliście się spokoynie i z rozwagą, spełniliście oczekiwanie Oyczyzny Waszey i usprawiedliwiliście Moie zaufanie.

Religiia otrzymała od Was hołd sprawiedliwy i rozsądny. Jey prawa pogodzone zostały z Ustawami i z formami, których utrzymania dobro publiczne wymagało, a pierwsza Xięga nowego Waszego Kodexu, założyła podstawę systemu prawodawczego, zastósowanego do stanu, potrzeb i obyczaiow towarzystwa którem ma rządzić. Przyszłe Wasze zgromadzenia dokończą tey ważney pracy.

Doświadczenie wskazywało niektóre niedogodności w prawie o hypotekach i w niektórych częściach Kodexu karzącego. Te usunęliście.

Długie nieszczęścia Wasze obciążyły długami własności gruntowe. Własności te, istotną kraiu podporę stanowiące, o konieczną ulgę wołały. Uczuliście potrzebę przyyyścia im w pomoc. Usunięte będą zawady, któreby tamować mogły rozwinięcie prawa o stowarzyszeniu ziemskiem; a za wpływem prawa tego, za usilnem i troskliwem wykonywania iego kierowaniem, skutkiem w reszcie szczególney pomocy, iaką Rząd zaręczył na przypadek ieśliby dobrodzieystwa samego prawa okazały się ieszcze niedostatecznemi; pochlebiam Sobie, iż ostatnie ślady klęsk Waszych zatartemi uyrzycie.

Pośpieszyłem z przyięciem wszelkich zmian, iakie Mi przełożyliście. Z Waszey strony przyięliści wszystkie proiekta do praw, które wnieść pod narady Wasze rozkazałem. Ta zamiana życzeń i światła, ta wzaiemna zgodność,

są iedynemi środkami umocnienia ustaw, których używacie; są też zarazem prawdziwym onych celem i nayistotnieyszą korzyścią.

Dla utwierdzenia tak szczęśliwey iedności, dla utrzymania nadal wzaiemnego znoszenia się, ktorego ona iest owocem, wyznaczona z grona Waszego Deputacyia, dalsze mieć będzie uczestnictwo w układaniu proiektów do praw, przez przeciąg czasu, iaki upłynie aż do przyszłego Seymu.

Rozmaite przedstawiliście Mi żądania. Wezmę ie wszystkie na ścisłą rozwagę. Uwiadomieni zostaniecie o powodach Moich względem nich postanowień. Uczynionem będzie zadość t kowym żądaniom, o ile okoliczności będą pozwalały.

Reprezentanci Królestwa Polskiego! Oddalam się od Was z żalem, ale oraz i zadowoleniem, iż widziałem iak do Waszego szczęścia, wedle Waszego dobra i wedle życzeń Moich, przyłożyliście się. Dzielcie to uczucie, roznieście ie pomiędzy współobywateli Waszych; i wierzcie, że będę umiał oddać sprawiedliwość temu zaufaniu, ktorego dowody naznaczyły teraźnieysze Wasze zgromadzenie. Nie będą one straconemi. Zachowuię głębokie ich wrażenie, ktore zawsze łączyć się będzie z upragnieniem, iżbym Was przekonał, jak szczerem przywiązanie Moie ku Wam, i iaki wpływ postępowanie Wasze mieć będzie na Waszą przyszłość.

Nayiaśnieszy Cesarz i Król, Jego Królewicowska Mość Xiażę Oranii, tudzież J. C. M. Wielki Xiażę Konstanty raczyli zaszczycić obecnością swoią Bal dany dnia wczorayszego przez Miasto Warszawę w Salach głównego Ratusza.

SEYM KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Posiedzenie dnia 8 Czerwca

w Izbie Senatorskiey.

Na posiedzeniu Izby Senatorskiey dnia tego wniesiony był i przyięty ostatni proiekt do Prawa przechodniego.

Posiedzenie dnia 9 Czerwca

w Izbie Poselskiey.

Przyięty na posiedzeniu Senatu na dniu wczorayszym proiekt do Prawa przechodniego, wniesiony był do Izby Poselskiey przez JW. Radcę Stanu Wołoickiego, Zastępcę Ministra Sprawiedliwości. — Po ukończeniu dyskussyi proiekt ten większością głosów 81 przeciwko 24 przyięty został.

Przed zamknięciem posiedzenia dnia tego, JW. Marszałek wyznaczył Deputacyią złożoną z

JW. Ignacego Hrabiego Komorowskiego.
— Andrzeia Walchnowskiego.
— Stanisława Hrabi Jezierskiego.
— Kalixta Mierzeiewskiego i
— Stanisława Kaczkowskiego.

którаby miała zaszczyt przyięte przez Izbę Poselską proiekta o hypotekach tudzież do Prawa przechodniego, ponieść do Sankcyi Nayiaśnieyszego Pana.

Posiedzenie dnia 10 Czerwca

W Izbie Poselskiey.

Stósownie do przepisów Artykułu 154 Statutu Organicznego o Reprezentacyi Narodowey, po ukończeniu dyskussyi nad wszystkiemi proiektami na Seym

wnieść się mającemi, przystąpiła Izba Poselska do wysłuchania uwag nad Rapportem Rady Stanu przez połączone Kommissyie Seymowe wypracowanych.

Po odczytaniu i przyięciu tychże uwag zaięła się Izba Poselska układem adressu do Nayiaśnieyszego Pana, do którego przygotowany proiekt po uskutecznie iu niektórych odmian przyięty został.

Do złożenia tego adressu u podnożka Tronu Nayiasnieyszego Pana, wyznaczył JW. Marszałek Deputacyią z następuiących Członków złożoną:

JW. Jana Hr: Leduchowskiego, Posła Jędrzeiowskiego.
— Felixa Skórkowskiego, Posła Opoczyńskiego.
— Tomasza Hr. Łubieńskiego, Posła Chełmskiego.
— Augustyna Słubickiego, Posła Brzeskiego.
— Woyciecha Kunickiego, Posła Łukowskiego.
— Ignacego Wężyka, Posła Bialskiego.
— Jana Augustowskiego, Posła Dąbrowskiego.
— X. Tomasza Woiakowskiego, Deputowanego Lubelskiego.
— Woyciecha Dolińskiego, Deputowanego Zamoyskiego.
— Józefa Wysockiego, Deputowanego Ostrołęckiego.

Przed zamknięciem posiedzenia dnia tego stósownie do Artykułu 155 Statutu Organicznego, ieden z Członków Izby złożył u laski kilka próśb do Nayiasnieyszego Pana w przedmiocie wniesienia niektórych proiektów do praw, które Izba odesłała dla zdania rapportu do właściwych Kommissyiów.

Posiedzenie dnia 11 Czerwca.

w Izbie Senatorskiey.

Posiedzenie dnia tego przeznaczone było na odczytanie uwag nad Rapportem Rady Stanu przez Kommissyie Seymowe ułożonych, tudzież na uchwalenie adressu do Nayiasnieyszego Pana.

w Izbie Poselskiey.

Izba Poselska trudniła się rozbiorem petycyiów przez rozmaitych, Członków podawanych, z których niektore do podnóżka Tronu Monarchy ponieść dozwoliła.

RAPPORT RADY STANU

z działań Rządu od czasu ostatniego Seymu.

(Ciąg dalszy.)

WYDZIAŁ WEWNĘTRZNY.

Administracyia Wewnętrzna.

Czynności tego Wydziału, zaraz od zamknięcia ostatniego Seymu co do wydatków na służbę publiczną stósownie do zdania Deputacyi wyznaczoney w tym względzie z woli Waszey Cesarsko-Królewskiey Mości, z mocy i postanowienia Namiestnika, postępowały w zakreślonym obrębie oszczędności.

Przez połączenie i podanie pod ieden ster Wydziałów Kommissyy Woiewódzkich; przez ograniczenie pensyi Officyialistom w Biorach samey Kommissyi Spr. w Wewnętrznych, umnieyszono wydatków Skarbowi w pierwszym roku, bez narażenia na zawod służby publiczney; w następnych: zachowano fundusze na przedmioty uznane przy układaniu Budżetu za konieczne, lub korzystne dla kraju.

Spory Graniczne.

Na linii od Krolestwa Pruskiego w

Woiewództwach Krakowskiem i Kaliskiem, zostawione były przez Kommissyią Demarkacyyną do ułatwienia niektóre wątpliwości; te w roku zeszłym na drogę dyplomatyczną wprowadzone, według udzielonych wiadomości, zbliżaią się do końca; od strony zaś Woiewództwa Augustowskiego, iedne już są ułatwione, drugie stopniowo się ułatwiaią.

Ograniczenie Obwodow.

Zamierzone usunięcie niedogodności dostrzeżoney w podziale i rozgraniczeniu Obwodow, po otrzymaniu opinii zasiągnioney od Rad i Kommissyy Woiewódzkich, nie mogło nastąpić zarazem; propozycyie bowiem zmian, tak się znalazły liczne i rozmaite, iż upatrywana ich konieczność, nie dosyć przyniosłaby służbie publiczney i prywatnym dogodności, w miarę nieporządku i zawikłania, iakieby sprowadziło nagłe wstrząśnienie wszelkim odmianom towarzyszące.

Odstąpiono więc od proiektu ogółowego; cząstkowe iednak zakreślania w miarę pogodzonych dogodności prywatnych z dogodnością Administracyi publiczney, do skutku są doprowadzone.

Rady Obywatelskie.

Przełożenia, do iakich organizacyia Rady Obywatelskie upoważnia; przez też Rady, za pośrednictwem Wydziału Administracyynego, z normalnych posiedzeń do Kommissyy Rządowych przesyłane, co do Wydziału Spraw Wewnętrznych, tyczyły się szczególniey wątpliwości, odnoszących się do używania praw politycznych, regulowania xiąg Obywatelskich, zaprowadzania porządków mieyscowych.

Przełożenia te, uzyskanemi postanowieniami stosownemi do przepisów odpowiedziami, ułatwione zostały.

Wszelkie zmiany w xięgach obywatelskich dopełniono, a postanowienie Namiestnika Waszey Cesarsko - Królewskiey Mości, z dnia 2 Grudnia 1821 iako wypływ artykułu Statutu Organicznego, poddaiące wszystkich Urzędników pod obowiązek zapisania się w xięgach Obywatelskich, skutek swóy wziął.

Czynności Likwidacyyne.

Dostarczenia podięte w rożnych epokach: dla woysk Cesarsko Rossyyskich, zupełnie są tak przez Władze Królestwa, iako też Kommissyią Prowiantską obliczone, i na tym stopniu stanęły: iż Komitet przez Waszą Cesarsko - Krolewską Mość do ustanowienia ostatecznego liquidi wyznaczony, w każdym czasie czynność swoią rozpocząć może, a tak te, iako też wszelkie inne z epoki Xięstwa Warszawskiego do Rządu tegoż Xięztwa i innych pretensyie i obrachunki, wraz z dowodami przesłane zostały Kommissyi Likwidacyyney przy Wydziale Skarbowym ustanowioney.

Ukończone zupełnie zostały przez Rady Obywatelskie, obliczenia pretensyi liwerantów z dostarczeń podiętych za Powiaty i również iak obrachunki z funduszów obywatelskich. Wykryte z tego źródła defekta, drogą exekucyi administracyyney ściągaią się, a winni przeniewierzenia się, do odpowiedzialności Sądowey powołani zostali.

Rachunki Magazynowe, z epoki od 1 Lutego 1816, aż do zwinięcia Magazynów, są iuż w większey części przeyrzane, sprawdzone i Izbie Obrachunkowey przesłane.

Dla odzyskania wykrytych z tych rachunków na Urzędnikach defektów, część potrąca się z zaległych pensyy, część zawiesza się w exekucyi, aż do ostateczney decyzyi Izby Obrachunkowey; reszta ściąga się w gotowiźnie.

Ludność.

Ludność kraiowa, podług ostatniego w roku 1823 spisu, składała się z 3,704,306 głów. W roku 1819 spis takowy, obeymował 3,138,728; a zatem od roku 1819 powiększyła się o 565 578.

Jawne i pomyślne skutki pokoiu, zachęceń nieoszczędzanych dla cudzoziemców, wcześnie zawieranych szczególniey między ludem wieyskim małżeństw, do których artykuł Dekretu Waszey Cesarsko-Królewskiey Mości o spisie woyskowym staie się powodem, a nakoniec coraz doskonalącego się w swoich szczegołach spisu ludności.

Stósownie do Naywyższey woli Waszey Cesarsko-Królewskiey Mości, powołano i oddano do szeregów woyskowych, w przeciągu ostatnich lat 4rech 12,000 spisowych.

Atoli wyznać potrzeba, że równie spisy iako też i powołanie zdolnych do woyska, odbywały się z należnym względem na wyłączenia służące: Fabrykantom, Górnikom, wszelkiego rodzaiu rzemieślnikom, iaki mieć koniecznie należało w kraiu, sposobiącym się dopiero do rozmaitych zakładów fabryk, wączem zawsze wspólne i zgodne uznanie potrzeby, towarzyszyło obudwom Kommissyiom tym przedmiotem zarządzaiącym.

Wydarzane częstokroć ukrywanie się spisowych i woyskowych zbiegów, skłoniło do wyiednania postanowienia Xięcia Namiestnika z dnia 19 Grudnia 1822, skutkiem którego odbyta rewizyia przez Wóytów po całym kraiu, a następnie przepisane surowe kary dla dopuszczaiących się tego, bądź z chęci, bądź z zaniedbania lub uchybień przepisom o przesiedleniach; skutecznie zaradziły uchylaniu się od służby woyskowey i zapobiegły tułactwu równie szkodliwemu dla rolnictwa, iako i porządku wewnętrznego. Porozumienie się z Władzami Cesarstwa Rossyyskiego, względem tegoż samego przedmiotu, położyło tamę wzaiemnym za przeszłość reklamacyiom; na przyszłość stawia podobnym wypadkom zaporę; wydarzanym zaś obecnie, wzaiemnem i skwapliwem wydawaniem zbiegów, zaradza. Sledztwa w tym przedmiocie dokonywane i wymierzane kary, tyle były skuteczne, że prawie wszyscy zbiegli Władzom woyskowym powróconemi zostali.

Rolnictwo.

Do smutnego stanu rolnictwa, iaki w obrazie w roku 1819 wystawionym został; to ieszcze teraz dodać należy, że za nieprzerwanym postępem niepomyślnego czasu, płody ziemi do niepamiętney prawie spadły bezcenności. Wprawdzie ieżeli, iak w owey tak i obecney chwili, widzieć się daią w wielu mieyscach kosztownieysze zakłady i powiększaiące się stopniowo ulepszenie gospodarstwa; ieżeli się coraz bardziey upowszechniaią stada owiec szlachetnieyszego rodzaiu, iako teraz iedyny przedmiot pewnieyszego dochodu; ieżeli iuż gdzie niegdzie obok uprawy zbożowey zaczynaią brać przyzwoitsze mieysce inne rośliny, bądź pożywne, bądź przez wzrastaiące fabryki kraiowe potrzebowane; są to usiłowania możnieyszych właścicieli, skutek

obudzonego w oświeceńszey klassie przemysłu, do którego sama konieczność wydołania publicznym i domowym potrzebom, przynagla. Lecz o gospodarstwie uboższych właścicieli, a szczególniey włościan z pracy około roli żyiących, a dalekich ieszcze od możności poięcia i wykonania środków dźwignienia się własną usilnością, przytoczyć tego nie można.

Bezcenność płodów, obok wysokiey stopy kontyngensu liwerunkowego z iedney strony, z drugiey drogość nieodzownych potrzeb życia, i stan innych ciężarów publicznych, zatrzymuią ich w ciągłem ubóstwie, a niekiedy na cierpienia niedostatku narażaią.

Zadziwiać się więc nie można, że w pośrodku tey powszechney innych klass mieszkańców czynności i pomyślnieyszego bytu, rolnictwo nietylko nie nabiera od niekorzystney pracy wzrostu, lecz w porównaniu innych rodzaiów przemysłu, cofa się do stopnia widocznego otrętwienia. Ztąd w Woiewództwie Augustowskiem, mimo obfitego w poprzedzaiących latach żniwa, dla iedney tylko zawodney wiosny, Rząd był zmuszony, szczegolniey w dobrach Rządowych, zagrożoney głodem okolicy przyiść w pomoc, udzieleniem na żywność i zasiew z własnych szpichlerzow zboża, oraz zapobieżeć przez stosowne urządzenia lichwie przekupniow i marnowaniu rolniczego sprzężaiu.

Nie obeszło się iednak bez znacznego pomoru robiczego bydła, bądź z nędzy, bądź z zarazy przez nią sprowadzoney; iak to będzie wyszczegolnione pod Wydziałem Policyi.

Mimo niepomyślnego stanu rolnictwa, nie należało Rządowi zrażać się przeszkodami, ktore może szczęśliwa przyszłość usunąć zdoła. W miarę sposobności, ciągłe i te same zwracał on starania do przedmiotow, pośredni i bezpośredni stosunek z rolnictwem maiących. W upłynionych latach, znaczne dla tegoż rolnictwa, szczególniey w okolicach Woiewodztwa Sandomierskiego, przysporzono korzyści: obwarowaniem brzegów rzeki Nidy i osuszeniem rozległych i żyznych pastwisk.

Stado Rządowe koni z końcem 1823 r. składało się:

Z Ogierów celnych . .	13.
— prowincyonalnych .	78.
Klacz stadnych . . .	124.
Koni wierzchowych . . .	26.
Młodzieży z dwóch lat . .	129.
W ogóle	370.

Stosownie do zwiększoney liczby Ogierow prowincyonalnych, Stacyy stadnych w upłynionym roku było 7, w każdem Woiewództwie po iedney; wyiąwszy Mazowieckie, w którem dwie, i Augustowskie, w którem dotąd ieszcze żadney stacyi nie było.

W ciągu upłynionych lat 4 przysłano do upłodnienia klacz obywatelskich 5242, od ktorych opłata przyniosła zł' 61,606.

Zakład owiec w dobrach Gorniczych w pomyślnym utrzymuie się stanie; w roku 1822 rozmnożył się do zamierzoney liczby 2000 czystych owiec; wartość szacunkowa owczarni rosła następnie:

z końcem roku 1820 . .	zł: 54,672.
— — 1821 . .	— 60,448.
— — 1822 . .	— 79,444.

Tak stopniowo powiększaiący się stan maiatku Skarbowego w owcach, wzrastał ciągle przez wyzucie z pośledniey-

szego rodu, użyczaiąc nawet prywatnem właścicielom zapomogi. Odtąd zakład ten, iako czysty zarod owiec Hiszpańskich, w Dobrach Rządowych znaydować się będą.

Instytut Agronomiczny.

Oddany w roku 1821 pod rząd Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych co do pensyi Dyrektora Instytutu i Nauczycieli tudzież praktycznego gospodarstwa, z własnych utrzymuie się dochodow, które w tym celu na folwarkach Ruda i Wawrzyszew Dyrektorowi Instytutu sposobem dzierżawy wypuszczone zostały. Fundusz etatowy 36,000 zł: obronnym iest na utrzymanie 40tu uczniów sposobiących się Agronomii wyższey, tudzież szkoły wieyskiey. Z tegoż funduszu zaprowadzoną i utrzymywaną iest praktyczna Weterynaryia w Burakowie; założona gorzelnia z apparatem Pistoryusza dla ułatwienia uczniom praktyczney nauki gorzelnictwa i podeymowany wydatek na wzorowe narzędzia, xiążki i t. d.

(*Dalszy ciąg wnastępuiącym Nrze.*)

Z Madrytu d. 27 Maia.

D. 15 przyszłego miesiąca wyiedzie z Dwór do z Araniuez do Ledesma, znaydować się iednak wprzód będzie na processyi Bożego Ciała w Toledo, na którą Kapituła tameczna J. K. M. zaprosiła.

W Andaluzyi tak dalece niebezpieczne są drogi, że z iednego do drugiego miasta bez zasłony woyskowey iechać nie można. Wysełane z Kadyxu do Malagi, Grenady, Xeres, &c. towary zaręczane są po 5 od sta.

Prowincyia La Mancha nie zbierze tego lata tyle zboża, ile wysiała.

Potwierdza się, iż osada Francuzka d. 1 Lipca r. b. ustąpi z Kadyxu.

Z Londynu d. 31 Maia.

Przybyli tu Gubernator Malty, Margr. Hasting, P. Strankfort Cannig i Doktór Struve z Drezna.

Wielki tratwiany okręt Kolumb zatopił się w powrocie do Kwebeku. Lud w liczbie 72 wyratowany został przez płynący bryg z Newfound.and i do Korku powrócił.

Król Madagaskaru Radama oddał na okręty nasze 20 Młodzieńców kraiowych dla nauczenia się żeglugi.

Na Jamaice odebrano Gazetę z Bogota do 17 Marca. Sąd woyskowy na Peruwiańskiego Admirała Guise wydał wyrok, aby tenże stawił się przed oswobodzcą i dyktatorem Peru, dla usprawiedliwienia się z swoiego postępowania. Torretagle i inni Peruwiańscy buntownicy uszli z kraiu na Francuzkiey fregacie. Boliwar w odezwie swey wyzuł z pod prawa narodów Dowodzcę w Callao, Jenerała Rodil, ponieważ przez nieuznanie kapitulacyi Jenerała Cantarac przestał bydź Hiszpanem. Callao ma bydź ściśle zamknięte, a ktokolwiek poważyłby się od lądu dodać tey twierdzy pomocy, będzie śmiercią karany.

P. Ward, wiozący do Mexyku wiadomość o uznaniu tego kraiu przez Angliią, przybył d. 11 Marca do Vera Cruz i przy wysiadaniu z okrętu powitany został 21 wystrzałami z dział. Prezydent Victoria przez odezwę pod dniem 14tym Marca oznaymił Mexykanom o tem zdarzeniu. P. Ward udał się zaraz do miasta Mexyku, dla zawarcia z tą Rzplitą

handlowego traktatu. Warownia d'Ulloa przy Vera-Cruz, znayduie się wprawdzie ieszcze w ręku Hiszpanów, ale zaprzestano iuż z niey strzelać. Siła Mexykańska pomnożona będzie dwiema nowemi fregatami.

— Dnia 3 Czerwca. —

D. 31 Maia wszczęły się żywe spory względem nadużyciów w kancelaryi sądowey; ale wedle zwyczaiu Instygator jeneralny załatwił i usunął wszystkie zarzuty.

Gazeta *Star* zawiera następuiące kwoty pieniędzy, które członkom rodziny Królewskiey na rok bieżący przez Parlament wyznaczone zostały: Xięciu Jorku 26,000 Fs.; Xciu Koburgskiem 50,000; Xięciu Klarencyi 26,000; Xięciu Sussexu 28,000; Xciu Kumberlandyi 18,000; Xciu Kambridgi 24,000; Xciu Glucestru 14000; Królewnom Augście, Maryi, Elżbiecie i Zofii, każdey po 13,000; Xiężnie Kentu 6000; Xiężnie Zofii Glucesterskiey 7000; dla syna Xięcia Kumburlandyi 6000; dla Xiężniczki Kentu 6000. Ogólna summa wynosi 240,000 Fs. (9 mill: 600,000 zł:)

Podług doniesień z Paryża Królowa Hiszpańska znayduie się w ciąży.

Wychodnie Włoscy składaiący podziekowanie komitetowi tuteyszemu, ktory zbierał dla nich składki, wyrazili, iż chcą wniyść w służbę Grecką i proszą o przewiezienie siebie do Grecyi.

Upadek wielu handlowych domów w Dublinie, pomiędzy którcmi także Prezydent przestał płacić, sprawiła wielką trwogę.

Mówią tu, iż tworzy się towarzystwo do podniesienia w Irlandyi zasiewu lnu i konopi.

Przędzalnie znanego Filantropa, P. Owen w Lenark w Szkocyi, zatrudnia ią 3500 ludzi.

Obecność nowego Angielskiego Biskupa na Jamaice wpływa dobroczynnie na stósunki między właścicielami i niewolnikami Murzyńskiemi.

P. Gorda upoważniony od dyrektoryiatu towarzystwa, które zakupiło w Potosi (połudnowey Ameryce) należące do Marg: Caso-Palacio kruszcowe kopalnie, odpłynął tamże d. 21 b. m.

Oprócz obu wielkich w Epsom i Ascot wyścigów zaydzie ich w Anglii od 1go Czerwca do 31 Października r. b. 51. Zachodzące z tego powodu zakłady w pieniądzach wynoszą ogromne kwoty i nie do uwierzenia ile przez to pieniędzy przeydzie do klas uboższych ludzi.

Jenerał Lafayette bawiący w Ziednoczonych Stanach połnocney Ameryki, odpłynął d. 15 Kwietnia z Nowego Orleanu do St. Louis.

Z Szwaycaryi d. 1 Czerwca.

Poseł Neapolitański, Xżę Calvello, udzielił officerom wyższym batalionu w Lucernie zwerbować się maiącego dla Króla Neapolitańskiego patenta.

Kanton Bazyleyski uchwalił wynagrodzenie tych mieszkańców, którzy podczas woyny znacznie uszkodzonemi byli.

Rząd Walizei sprzedał klasztorowi S. Bernardo założony za rządu Napoleona i do pierwszego piętra doprowadzony dom schronienia dla podróżnych na gorze Simplon, wraz z przysposobionemi materyiałami, za 15,000 franków Szwaycarskich. Dalsza budowa będzie niezwłocznie przedsięwzięta, tak, iż w roku przyszłym będzie iuż cały dom do zamieszkania.

DODATEK

DO Nr. 50.

GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 22 CZERWCA 1825 ROKU WE ŚRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

REKTOR UNIWERSYTETU JAGIELLONSKIEGO

Podaie do publiczney wiadomości, iż tegoroczne **Examina** *w Uniwersytecie Jagiellonskim odbywać się będą w następuiącym porządku:*

Miesiąc	dnie	RANO	PO POŁUDNIU.
LIPIEC.	4	z Policyi Medyczney i Historyi Medycyny, oraz	z Anatomii i Fizyologii.
			z Języka Niemieckiego.
	—	z Weterynaryi.	
	—	z Historyi Powszechney.	
	5	z Akuszeryi Teoretyczney.	z Akuszeryi Praktyczney.
	—	z Literatury Polskiey.	z Jeometryi Wykreślney i Mechaniki.
	—		z Prawa Rzymskiego.
	6	z Chirurgii Teoretyczney.	z Chirurgii Praktyczney.
	—	z Bibliografii.	z Matematyki Wyższey.
	—		z Języka Włoskiego.
	7	z Pathologii i Terapii Ogólney, tudzież Materyi Lekarskiey.	z Medycyny Sądowniczey.
	—	z Językow Oryentalnych i Starożytności Rzymskich.	z Języka Rosssyyskiego.
	8	z Instytucyy Lekarsko-Chirurgicznych.	z Pathologii i Therapii szczególney, oraz Kliniki Wewnętrzney.
	—	z Literatury Łacińskiey Wyższey.	z Języka Angielskiego.
	—		z Teologii Moralney, Pastoralney i Wymowy Kaznedzieyskiey.
	9	z Farmacyi.	z Języka Francuzkiego.
	—	z Filozofii.	
	—	z Pisma Swiętego.	
	11	z Historyi Kościelney.	

Przy zaczenaiącey się prenumeracie od 1go Lipca r. b. na Gazetę Krakowską, uprasza iey Redakcyia o wczesne zgłaszanie się Łaskawych Czytelnikow.

Miesiąc	dnie	Rano	Po południu
Lipiec	12	z Teologii Dogmatyczney.	z Zoologii.
	13	z Kodexu Postępowania Sądowego Cywilnego.	z Prawa Kryminalnego i Postępowania Kryminalnego.
	—		z Botaniki.
	14	z Fizyki.	z Kodexu Cywilnego i Handlowego.
	16	z Prawa Natury.	z Matematyki Niższey.
	18	z Prawa Kościelnego.	
	—	z Chemii.	
	21	z Umieiętności Politycznych.	
	22		z Astronomii Niższey.
	23	z Mineralogii.	z Jeżdzenia Konno.
	25	z Rysunków i Malarstwa.	z Tańców.
	26	Ditto ditto.	
	27	z Rzeźbiarstwa.	z Rzeźbiarstwa.

Examina zaczynaią się rano od godziny 8mey, a po południu od godziny 4tey.
Uchwalono na Posiedzeniu Rady Rektorskiey dnia 10 Czerwca 1825 r.

Zastęp: Rektora Uniw: Jagiellońskiego.
Girtler.
Jankowski, Sekr: Uniw:

Obserwacye Meteorologiczne

robione w Obserwatorium Krakowskiem roku 1825 w miesiącu Maju.

Naywiększa wyso; Barom:	d. 4	27.10,0
Naymnieysza	d. 28	27.3.0
Srzednia z całego miesiąca		27.6,8
Naywiększe Ciepło	d. 7	† 23,°6
Naymnieysze	d. 15	† 1,°4
Srzednie z całego miesiąca		† 12,03
Naywiększa Wilgoć		100.°
Naymnieysza	d. 30	50.
Srzednia z całego miesiąca		87.

Nayczęstszy kierunek Wiatru *Zachodni, Północno-Zachodni, Północno-Wschodni.*

Dnia 2. 5. 6 22. 23. pogoda — 3. 4. 9. 10. 11. 21. 27. 28. 29. 30. 31. pochmurno, 1. 12. 13. 14. 16. 17. 18. 19. 20. 24. 26. deszcz. — 7 8. 25. błyskawica grzmot. — 15. śnieg.

Xiężyc naybliżey był ziemi d. 1. 18. Naydaley d. 12. 13.

Z Paryża d. 6 Czerwca.

Gdy Król dnia 30 *Maia* dał damom Reimskim posłuchanie, Pani Jakobowa Benoist złożyła Mu odę z powodu iego na tron wstąpienia i koronacyi napisaną przez iey męża, przeszło 70letniego starca, który znaydował się na koronacyi Ludwika XVI (w roku 1775) ale teraz dla słabości wychodzić niemoże. Król oświadczył ubolewanie nad iego słabością. W Fismes mimo padaiącego drobnego deszczu udał się Król, czyniąc zadosyć prożbie tamecznego gminy przełożonego piechotą do kościoła, aby go każdy mógł widzieć. W wszystkich kościołach Francyi obchodzona będzie koronacyia nabożeństwem. W tuteyszym katedralnym ko-

ściele odśpiewane dziś zostanie *Te Deum*.

Król wynagrodził złożoną sobie odę na uroczystość koronacyi przez P. Baour-Lormian przesłaniem mu kleynotu znaczney wartości i patentu szlachectwa.

Wielu pozbawionych zostanie życzenia znaydowania się na uroczystościach, które miasto Paryż zacząwszy od dnia dzisieyszego z powodu koronacyi dawać będzie. Przeszło 25,000 prośb nadeszło do wyznaczoney w tey mierze kommissyi, gdy tymczasem ratusz w wszystkich salach i różnych godzinach przez cały dzień niezdoła iak 4000 osób pomieścić.

Xżę Northumberland, nadzwyczayny Angielski Poseł przy koronacyi Króla naszego zamówił u tuteyszego traktiera obiad po 100 Fr. od osoby, które nań zaprosi, co iak wyrachowano, przenosi dwie trzecie części więcey, iakby wspaniałego obiadu dostać tu można.

Oboz ćwiczeń pod Lunewilem składaiący się z 60 szwadronow jazdy iest iuż zebrany i Xżę Hohenlohe ma nad nim dowództwo. Obroty poprzedzi przegląd, na którym znaydować się będzie wiele znakomitych osob.

Krol Wirtembergski przybył tu pod imieniem Hr. Teck i wysiadł do domu Posła swoiego. Wczoray przed południem zaszczycił odwiedzeniem swoim Ministra spraw zagranicznych. Zabawi tu dwa do trzech tygodni.

Z Bruxelli d. 7 Czerwca.

N. Król przepisał ubior dla Ministrów, Dyrektorów jeneralnych i Radców stanu. Wszyscy noszą niebieskie suknie z białą podszewką, z tą tylko różnicą, że pierwsi maią szersze złote hafty, a drudzy pomarańczowo-iedwabne.

J. K. M. uznał P. Juan de Charro za Vicekonsula Portugalskiego w Antwerpii.

Postanowieniem z d. 13 z. m. zezwolił J. K. M. na utworzenie w Amsterdamie towarzystwa do budowania i uzbraiania okrętow i z 50,000 ZH. wpisał się do niego.

Gubernator wschodniey Flandryi przesłał wszystkiem nadmorskim miastom i wsiom instrukcyie względem zachować się maiącey kwarantanny.

Trybunał 1wszey instancyi skazał Barona Devos za mnostwo popełnionych pomyłek i opuszczeń w reiestrach listy cywilney w latach 1822 i 1823 na zapłacenie kary 1000 ZH.

W tych dniach przybyła tu kommissyia od menicznego kollegium z Utrechtu, dla poczynienia urządzeń stosownie do ustawy znoszącey w kraiu naszem bieg monety Francuzkiey.

Podług doniesień z Paramaribo pod d. 12 Kwietnia wszczął się nagle na okręcie kupieckim Wilhelm I. w porcie tameczny stoiącym ogień, podczas którego Kapitan Johannessen życie utracił. Stoiące w pobliskości okręty musiały dla uniknienia nieszczęścia kotwice poodcinać, wszelako spalił się i drugi okręt z Rotterdamu. Lud obu okrętów wszystkie swoie rzeczy utracił.

D. 12 Lipca nastąpi w Haarlem wystawienie dzieł kunsztu narodowego przemysłu.

N. Król przesłał Królowi Francuzkiemu Karolowi X. i Delfinowi wielkie krzyże orderu woyskowego Wilhelma.

Dnia 20 i 21 Czerwca 1825 r.

Cena Zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— *Pszenicy*	11 —	10 15	10 —	9 —
— *Zyta*	6 —	5 24	5 20	4 15
— *Jęczmienia*	4 15	4 12	4 6	3 24
— *Owsa*	4 10	4 8	4 6	— —
— *Jagieł*	15 15	14 —	13 —	12 15
— *Grochu*	5 15	5 —	4 15	4 —
— *Rzepaku*	— —	— —	— —	— —

W Gdańsku dnia 13 Czerwca.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od Zlp.	510	do	600
Zyta	— —	240	—	270.
Jęczmienia	— —	210	—	228.
Owsa	— —	162	—	180
Grochu	— —	270	—	330.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 143 Ciągnieniu dnia 22 Czerwca r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

7. 58. 89. 19. 26.

Przyszłe 144 Ciągnienie dnia 30 Czerwca r. 1825 przypada.

Bieg pieniędzy.

W Krakowie d. 24 Maia.

Czer: Zł. Holl: monetą Courant Zlp.	20 gr.	15
detto Cesarski . . . . . —	20 —	6
Fryd. Pruskie . . . . . . —	35 —	6
zoto frankówki . . . . . . —	33 —	15
Szeiny Wiedeńskie za 100 —	233 —	20
Złoty ryński Szeinami . —	1 —	3

UWIADOMIENIE.

Towarzystwo Przyiacioł Muzyki pod Opieką Rządu założone, będzie miało honor dadź Akademią Muzykalną w następuiący Czwartek d. 23 Czerwca r. b. w *Sali* Wgo Knotza.

Doniesienie.

P. Claudel, i Pan Desmarest przejeżdzaiący przez Kraków z Petersburga Artyści Muzykalni; pierwszy na Skrzypcach, drugi na Violonzelli maią honor zawiadomić Szanowną publiczność, iż życzą sobie dać Koncert publiczny w tym mieście. O dniu i mieyscu, poźniey będą mieli zaszczyt zawiadomić.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu

w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

W skutku Uchwały Senatu Rządzącego pod dniem 24 Maia r. b. do Nru 2156 zapadłey, mocą którey na zasadzie punktu 7 planu Loteryi dwóch Kamienic Pana Anastazego Siemońskiego pod dniem 1 Czerwca r. z. drukiem ogłoszonego Senat Rządzący przyiął zrzeczenie się tegóż P. Siemońskiego od Loteryi wspomnioney, zawiadamia i zarazem powołuie publiczność w tęż Loteryią graiącą, ażeby bilety do tych Kollektorów, od których zakupionemi zostały, oddała i następnie o zwrot stawki upomniała się i takową odebrała. — Oddanie biletów i odebranie stawek nastąpić ma w półroku od daty umieszczenia ninieyszego Obwieszczenia w Gazecie Krakowskiey po raz trzeci; w przeciwnym razie stawki w terminie naznaczonym nie odebrane przepadną i w sposób punktem szóstym powołanego planu oznaczony to iest: na fundusz Towarzystwa Dobroczynności zarządzonemi i użytemi zostaną. — W Krakowie dnia 8 Czerwca 1825 r.

Wasserrab.

Gadomski, Sekr: Wydź: